

President Dr. Edvard Beneš,

československé legie a československá branná moc.

Zvolení Dr. Eduarda Beneše druhým presidentem Československé republiky a nástupcem Masarykovým na místě vrchního velitele čsl. branné moci je důsledkem spolupráce těchto dvou slavných mužů na díle osvobození čs. národa a na budování našeho státu.

Národní shromáždění nemohlo lépe učiniti, když se rozhodlo pro Dr. Beneše, uznávajíc, že tato osobnost světového formátu je zárukou dalšího úspěšného rozvoje naší drahé republiky.

Napsal-li Dr. Eduard Beneš r. 1915 ještě před svým definitivním odchodem z vlasti, že válka je oprávněná a spravedlivá a že je povinností každého tehdy, sahá-li se opravdu na duševní a hmotnou kulturu jeho národa, vyjádřil tím dostatečně jasně svoje přesvědčení o nutnosti pečlivé přípravy vojenské obrany, kdyby byla ohrožena samostatnost. A jak to u něho bývá, zůstal věren těmto svým památným slovům nejen za světové války v zahraničí jako oddaný spolupracovník Masarykův, ale i později ve vlasti jako osvědčený ministr zahraničních věcí. A zůstane jim věren i nyní jako president republiky.

Benešův poměr k našemu vojsku a k armádě vyvinul se z jeho poměru k československým legionářům za války. Mluvívá se u nás o politické práci členů Masarykovy zahraniční čsl. národní rady a o bojové působnosti našich legionářů na frontách. Tyto dvě činnosti není možno odlišovat, protože jedna vyplývala z druhé, vzájemně se doplňovaly a obě směřovaly k jedinému cíli — k osvobození čs. národa a k obnovení jeho samostatnosti v novém státě, jehož hranice ustanoví mírová smlouva. Dr. Beneš rozhodoval za světové války v Paříži o našem revolučním vojsku, denně byl ve styku s legionáři ze všech dohodových zemí, staral se o ně, konal osobně obtížné intervence, řídil evidenci a koncentraci našich dobrovolníků, organisoval naše samostatná vojska ve Francii a v Italii, odstraňoval překážky, přesvědčoval, pracoval ve dne i v noci, jen aby včas, dobře a úspěšně dokončil zamýšlené dílo.

Jak Dr. Beneš oceňoval činnost našich legionářských dobrovolníků, jak je chápal a jak dovedl procítit jejich utrpení, dokazují tato jeho významná slova, promluvená na schůzi České kolonie pařížské v září r. 1916:

„Naši hoši jsou symbolem. Jsou symbolem našeho boje v minulosti, jsou symbolem naší těžké přítomnosti, jsou symbolem naší šťastnější budoucnosti svou prostotou v rozhodnutí, svou otevřenou a fanatickou rozhodností, jež neskrývá žádné egoistické úvahy.

Dvacet milionů lidí stojí dnes proti sobě. Den co den šíří se na všech koncích Evropy v řadách tisíců a desetitisíců zkáza a smrt. Na staletí rozhoduje se osud národů, osud Evropy, osud světa. Nejstrašnější válka, jaká kdy na světě byla, je rozpoutána, a dílo zhouby zuří v míře, o které se nám ani nezdálo. Všecky představy nejbujnější imaginace nejsou s to dáti nám přesný obraz hrůzy a zhouby, která se šíří kolem těch našich hochů, kdy začínou nepřátelské kanony všech kalibrů bořit a ničit tranše, trhat a tříštit údy, drtit a rozbíjet celá těla a celé skupiny těl. Dejte si vyprávět jednou dojmy těch lidí.

A hlava se vám točí před tou strašnou fatalitou: vidíte, že zničení tolika a tolika životů je potřebí k tomu, aby ta či ona idea triumfovala. Vidíte tu hroznou fatalitu, jež vás přivedla do této situace a uvědomujete si, že ti naši hoši dělají historii.

Cítíte tu strašnou tíhu tohoto faktu: v celé té válce padají denně tisíce dobrých, poctivých a vynikajících lidí. Denně jsou to celé hekatomby, jež jsou obětovány jako mrtvá hmota, a vy cítíte, jak lidský život před touto strašnou skutečností není nic. Ti tam se bijí pro něco velikého, ohromného, nevyslovitelného téměř, za silnou, velkou ideu, a jako na jedné straně život toho, jenž v tom není, je bezcenný, ubohý, zbytečný, právě proto, že v tom není, je život tam těch něco velikého, tak nedostižného, ohromného, protože jsou symbolem velikého ideálu.

Představa našeho dobrovolníka stoupá pak do závrtné výše, neboť se nám stává symbolem, symbolem té idey, o níž se bije celý svět, a zároveň symbolem toho, oč bijeme se my, Češi a Slovinci. A stává se nám hrdinou nejen proto, že riskuje denně smrt, nýbrž také proto, že činí to fatalisticky s vědomím vykonané povinnosti. Slovo povinnost ozve se za jedinou rozmluvu s ním desetkrát a dvacetkrát. A u něho to není fráze. A dále: v pojmu hrdinství není jen statečnost, odvaha, kuráž. Také bandita je kurážný. Hrdina musí riskovat pro něco velikého, vznešeného.

Naši hoši jsou nám symbolem ideálu, a proto jsou nám hrdiny. A jsou nám tím dražší, že trpí v tomto boji více, nežli jiní vojáci. Vy všichni víte proč, a není třeba o tom mluvit.“

Při čtení těchto historických vět, které jsou našim legionářům stejně drahé jako slova uznání na dekretech jejich válečných vyznamenání, chápeme, co posilovalo Dr. Beneše ve válečných letech strádání a úmorné práce, kdy každý neúspěch dohodových vojsk znamenal pro nás duševní utrpení a kdy každé vítězství dohodových armád vyvolávalo v nás nejkrásnější představy o budoucím našem samostatném státě.

Škoda, že náš nový prezident republiky při psaní svých válečných pamětí byl tak skromný a že nám v nich neřekl více o svém životě za války. Nedočteme se v nich o jeho finančních obětech, o jeho nesčetných intervencích v dohodových ministerstvech, v úřadech, u členů parlamentů, u politiků a u žurnalistů, o jeho publicistické činnosti a o jeho gigantické práci, kterou vykonal jako sekretář Čs. národní rady zahraniční. Vypravuje nám toliko o výsledcích této horečné činnosti: o zřízení našeho samostatného národního vojska zahraničního, o prohlášení našeho národa za spojenecký národ vedoucí válku, o uznání naší Národní rady za ve-

doucí orgán čs. boje za samostatnost, o ustavení zatímni čs. revoluční vlády a o konečném vítězství. Tam, kde píše o svých pracích pro čs. vojsko a o svých stycích s čs. dobrovolníky, prozrazuje, jak byl hrdý na tuto svou činnost a jak se těšil z každého našeho vojenského úspěchu. Naši legionáři pamatují si dobře, jak srdečně je Dr. Beneš vítal ve francouzských přístavech i v Paříži, jak rád je navštěvoval v Cognacu, za frontou i v nemocnicích. Rádi vzpomínají na jeho ochotu trpělivě vyslechnout všechny jejich stížnosti, na jeho typické projevy souhlasu a pochopení, na jeho laskavá slova útěchy, na jeho jasné a přesvědčivé projevy k vojsku, na jeho vlidný pohled a na jeho milý úsměv. Nikdy nezapomenou slavné přehlídky v Darnéy, kdy jim prezident Poincaré odevzdal prapor, nikdy jim z paměti nevymizí dojmy z přehlídky u Hauviné v Champagni.

Legionáři jsou si také vědomi povinností, které jim Dr. Eduard Beneš formuloval na cestu do svobodné vlasti, když v Paříži v listopadu r. 1918 napsal:

„Naším vojákům připadá úkol čím dále, tím důležitější. Republikánský režim a situace doma ukládá jim odpovědnost tím větší. Oni musí přijít domů jako element, který je krajně homogenní, který byl za doby války a bude v prvních dobách státního kvašení podporou celého státu; oni budou mít veliké morální poslání doma, poněvadž na ně bude celý náš nový stát vzhlížet jako na element, který nejkrásněji zosobnil demokratické ideje a republikánskou myšlenku. Teprve doma naši vojáci sami pochopí ten ohromný význam bratrské disciplíny naší v naší dobrovolnické armádě. Teprve doma každý pochopí a uvidí, že tak, jak náš národ s hrdostí reprezentoval v cizině, tak s hrdostí musí československé legie reprezentovat v naší domovině. Nechť se děje doma co děje; nechť záchvat revolučního radikalismu žene ten neb onen element národní do jakýchkoli výstřelků, naši vojáci musí být jako žulová skála, která byla strážcem samostatnosti národa v cizině a která bude symbolem samostatnosti a důstojnosti národa, až se vrátí. Tým klid, tým pořádek, tutěž disciplínu, tutěž vysokou důstojnost a sebeovládání, které naši vojáci ukázali v cizině, budou musit tím víc ukázati ve vlasti. Dají tím mravní příklad všemu našemu obyvatelstvu a dají tím zároveň možnost, aby pomocí jich bylo zabráněno tomu, kdyby snad Němci na jedné straně a Maďaři na druhé straně chtěli se dotknout našeho národního československého území.

U nás je zřízen republikánský režim a demokratický stát. Nechť si naši vojáci uvědomí, že tento stát a tento režim je především jejich dílem a pak výrazem jejich přání a ideí a symbolem celého osvobozenkého hnutí. Bývá často těžko samostatnosti dobýti, vždycky však bylo a jest těžší samostatnost si udržeti. Budeme-li takoví, až se vrátíme domů, jako jsme byli před nepřítelem v cizině, můžeme být jisti, že samostatnost tuto udržíme a že úkolu svému jako občané svobodné republiky skvěle dostojíme.“

Za svou revoluční činnost ve světové válce a za své neocenitelné zásluhy z boje za samostatnost prohlášen byl Dr. Eduard Beneš pro svém návratu do vlasti legionářem podle příslušného zákona. Ač nebyl před válkou vojákem, byl později jmenován majorem pěchoty v záloze. Byla mu tím vyjádřena upřímná vděčnost celé naší armády za vše, co pro náš národ, pro náš stát a pro naše vojsko kdy udělal, byla mu tím projevena nesmírná úcta jako jednomu z největších synů národa.

A stal-li se Dr. Beneš nyní, po svém zvolení prezidentem republiky, vrchním velitelem československé branné moci, je každý z nás přesvědčen,

že se této odpovědné hodnosti dostalo muži, který svému úkolu dostojí za každou cenu poctivě a čestně.

My, českoslovenští vojáci, jsme hrdi na to, že se nám po Masarykovi postavil v čelo vrchní velitel tak zasloužilý, tak zkušený a tak schopný. Jeho poctivost, jeho svědomitost, jeho přímost a jeho pracovitost budou každému z nás vodítkem v našem denním počínání, jeho činy a jeho skutky budou nám vzorem.

Ať žije náš nový vrchní velitel, president Dr. Edvard Beneš!

—Julius—

O vývoji nynější německé armády.

Německo se stalo za vedení Pruska největší a nejmocnější pozemní vojenskou velmocí, která r. 1914 měla v míru 25 armádních sborů se 780.000 muži. Za války bylo dosaženo nejvyššího počtu 240 divisí.

Po skončení války i tato armáda byla rozleptána komunistickou agitací, takže již r. 1919 nebylo možno ji použít, vyjma nepatrné dobrovolnické formace, které byly ovládány vlivnými veliteli (t. zv. Freikorps).

Základem nové přechodné organisace armády byl zákon z 6. ledna 1919. Nová říšská obrana vznikla na podkladě tohoto zákona sloučením všech dobrovolnických formací. Základní jednotkou nové přechodné armády se stala „brigáda říšské obrany“, jichž v krátké době do června 1919 bylo postaveno 43 se 450.000 mužů.

26./6. 1919 podepsali němečtí zástupci podmínky míru ve Versailles a již 3 měsíce po ratifikaci smlouvy měly být sníženy počty německé armády na 200.000 mužů a nejpozději do 31./3. 1920 na stanovených 100.000 mužů.

Snížení počtů pokračovalo pro odpor Německa velmi pomalu a bylo nutno lhůty prodlužovat, což se stalo na konferenci v San Remu 15./2. 1920, kdy určeny lhůty snížení na 200.000 mužů do 10./4. 1920 a na 100.000 mužů do 10./7. 1920 a na konferenci ve Spa 9./7. 1920, kde stanovena lhůta snížení na 150.000 mužů do 1./10. 1920 a na 100.000 mužů do 1./1. 1921.

Organisace říšské obrany o 200.000 mužů.

Tato přechodná armáda měla 4 skupinová velitelství 1—4 (Berlín, Kassel, Kolberg a Mnichov) s 20 brigádami (vlastně divisemi). Organisace této armády byla ukončena v červnu 1920.

Původní armáda o 200.000 mužů měla mít podle žádosti Německa: 4 skupinová velitelství, 12 pěších divisí, 5 samostatných pěších brigád a 3 divise jezdecké.

Kromě toho si chtělo Německo podržet: 4 oddíly těžkého dělostřelectva po 3 bateriích, 8 oddílů leteckých a 4 železniční rotu. Je samozřejmé, že se Německo pokoušelo přizpůsobit svou novou armádní organisaci soustavě teritoriální býv. císařské armády, ale snaha ta se nepotkala se zdarem.

Postup dalšího vývoje.

Při redukci počtů na 150.000 mužů, jež bylo nařízeno konferencí ve Spa, bylo přihlédnuto již k složení konečné armády podle podmínek mírové smlouvy.